

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 310/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Stanislavom Hutňanom, Moskovská 18, Bratislava, vo veci namietaného porušenia práv podľa čl. 10 ods. 1 a 2, čl. 13 v spojení s čl. 10 ods. 1 a 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 52595/2017-42-II zo 7. decembra 2017 a rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 545/2017-142-I z 13. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. februára 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie práva na slobodu prejavu a práva na informácie podľa čl. 10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva

na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 v spojení s čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutiami Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) č. 52595/2017-42-II zo 7. decembra 2017 a č. 545/2017-142-I z 13. novembra 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa na základe žiadosti o sprístupnenie informácie z 25. októbra 2017 (ďalej len „žiadost“) domáhal sprístupnenia informácie z ministerstva spravodlivosti, konkrétne *«materiálu, ktorý bol predložený na zasadnutí Medzirezortnej komisie pre zastupovanie pred súdmi EÚ konanej po 13.10.2017 („Stav konaní pred súdmi Európskej únie k 19.10.2017“)*».

3. Dňa 13. novembra 2017 vydalo ministerstvo spravodlivosti rozhodnutie č. 545/2017-142-I, ktorým žiadosti sťažovateľa čiastočne nevyhovelo a sprístupnilo *„iba tú časť požadovaného dokumentu, ktorá sa týkala právoplatne skončených konaní pred Súdnym dvorom EÚ. Teda, MS SR odmietlo sťažovateľovi tú časť požadovaného dokumentu, ktorá sa týkala prebiehajúcich konaní pred Súdnym dvorom EÚ, a to aj vrátane informácie o spisových značkách týchto konaní.“*. Proti rozhodnutiu ministerstva spravodlivosti č. 545/2017-142-I z 13. novembra 2017 podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodla ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky rozhodnutím č. 52595/2017-42-II zo 7. decembra 2017 tak, že rozhodnutie ministerstva spravodlivosti č. 545/2017-142-I z 13. novembra 2017 potvrdila a rozklad zamietla.

4. Sťažovateľ vidí porušenie svojho práva na slobodu prejavu a práva na informácie v tom, že *„sťažovateľovi MS SR nesprístupnilo požadované informácie, hoci v obdobnej veci bol vydaný rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k.: 3Sžo105/2015 a hoci podľa judikatúry Ústavného súdu SR (nález Ústavného súdu SR II. ÚS 830/2016) a (inej) judikatúry Najvyššieho súdu SR (rozsudky č. k.: 3Sži/28/2013 alebo 3Sži/10/2014 alebo 8Sži/3/2014) sa evidenčné informácie zo súdnych registrov, vrátane informácií o prebiehajúcich konaniach majú sprístupňovať.“*

5. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu práva na účinný prostriedok nápravy došlo tým, že „sťažovateľ nemal k dispozícii účinný prostriedok nápravy pri získavaní obdobných informácií, keďže ani právoplatne a vykonateľné súdne rozhodnutia Ústavného a Najvyššieho súdu SR nie sú MS SR vôbec rešpektované.“. Sťažovateľ argumentuje tým, že „podanie správnej žaloby voči Napadnutému rozhodnutiu č. 2 (rozhodnutie ministerstva spravodlivosti č. 52595/2017-42-II zo 7. decembra 2017, pozn.) nemožno považovať za účinný právny prostriedok nápravy, pretože sťažovateľ v rovnakej právnej veci už podal správnu žalobu, ktorej výsledok v podobe právoplatne a vykonateľného rozsudku Najvyššieho súdu SR (a Krajského súdu v Bratislave) MS SR odmieta svojvoľne rešpektovať, hoci tieto rozsudky sú v súlade s už skôr vydanými rozhodnutiami Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR.“.

6. Sťažovateľ namieta aj porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie, ku ktorému malo dôjsť tým, že „MS SR odmietlo... vykonať rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k.: 3Sžo105/2015 (a analogicky aj nález Ústavného súdu SR II. ÚS 830/2016) a odmietlo rešpektovať aj ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (rozsudky č. k.: 3Sži/28/2013, 3Sži/10/2014 a 8Sži/3/2014), pretože sťažovateľovi odmietlo sprístupniť evidenčné a verejne dostupné informácie o prebiehajúcich konaniach pred Súdnym dvorom EÚ na základe sťažovateľovej Žiadosti... MS SR malo povinnosť sprístupniť evidenčné informácie aj z prebiehajúcich konaní, pretože to vyplývalo z judikatúry Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR.“.

7. Ústavnému súdu bol 14. marca 2018 doručený prípis sťažovateľa označený ako „oprava zrejmej nesprávnosti návrhu sťažnosti“ (ďalej len „oprava zo 14. marca 2018“), ktorým sťažovateľ s ohľadom na „zjavný nesúlad medzi odôvodnením sťažnosti a sťažnostným návrhom“ opravil znenie petitu svojej sťažnosti.

8. Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti v znení opravy zo 14. marca 2018 sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

«1. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] sa vyhovuje.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd rozhodnutiami Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 52595/2017-42-II zo dňa 07.12.2017 a č. 545/2017-142-I zo dňa 13.11.2017 a postupom ktorý im predchádzal, porušené bolo.

3. Základné právo [REDAKOVANÉ] na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 v spojení s čl. 10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd rozhodnutiami Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 52595/2017-42-II zo dňa 07.12.2017 a č. 545/2017-142-I zo dňa 13.11.2017 a postupom ktorý im predchádzal, porušené bolo.

4. Základné právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd rozhodnutiami Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 52595/2017-42-II zo dňa 07.12.2017 a č. 545/2017-142-I zo dňa 13.11.2017 a postupom ktorý im predchádzal, porušené bolo.

5. Rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 52595/2017-42-II zo dňa 07.12.2017 a č. 545/2017-142-I zo dňa 13.11.2017 sa zrušujú a vec sa vracia na nové konanie.

6. Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky prikazuje sťažovateľovi sprístupniť informáciu/dokument „Stav konaní pred súdmi Európskej únie k 19.10.2017“ v časti týkajúcej sa spisových značiek práve prebiehajúcich konaní, v ktorých Slovenská republika podala akékoľvek písomné vyjadrenie.

7. [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 3.500,- EUR (slovom tri tisíc päťsto eur), ktoré mu je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky povinné vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8. [REDAKOVANÉ], sa priznávajú trovy právneho zastúpenia vo výške 325,42 EUR, ktoré je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky povinné vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd

vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

11. Ako z petitu sťažnosti zjavne vyplýva, sťažovateľ namieta porušenie práva na slobodu prejavu a práva na informácie podľa čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 v spojení s čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami ministerstva spravodlivosti a zároveň tvrdí, že nepodal žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministerstva spravodlivosti č. 52595/2017-42-II zo 7. decembra 2017 v správnom súdnictve.

12. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže sťažnosť podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

15. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, I. ÚS 480/2013, II. ÚS 544/2017). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

16. Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti ochrany práv alebo právom chránených záujmov fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

17. V slobodnej spoločnosti je predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva hájili a starali sa o ne (*vigilantibus iura*). Ten, kto sa stavia k ochrane svojich práv s neospravedliteľnou ľahostajnosťou alebo nevedomosťou, nemôže s úspechom požadovať ochranu týchto svojich práv ihneď na ústavnom súde, tak ako to urobil v tomto konaní sťažovateľ (zjavne s právnickým vzdelaním) prostredníctvom osoby práva znalejš (advokáta), u ktorého platí notorieta, že pozná platné právo.

18. Jedným zo základných princípov, na ktorých je vystavaná nová procesná úprava správneho súdnictva, je princíp uvedený v § 5 ods. 2 SSP, a to princíp ochrany základných ľudských práv a oprávnených záujmov. V zmysle § 2 ods. 1 a § 5 ods. 2 SSP je základným účelom správneho súdnictva poskytovanie ochrany subjektívnym právam účastníkov administratívneho konania (pozri k tomu napr. BARICOVÁ, J., FEČÍK, M., ŠTEVČEK, M., FILOVÁ, A. a kol. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2018, s. 68.).

19. Nevyužitie zákonnej možnosti podať správnu žalobu nemožno preto nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Túto možnosť sťažovateľ v tomto prípade mal.

20. Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, že sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018